

Saulėta, dieną 60° naktį 40.
Saulė teka 6:09, leidžiasi 7:31

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL LV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Balandžio-April 16 d., 1974 m.

Kaina 15c

90

TAIVANAS GRASINA JAPONIJOS LĖKTUVAMS

SEKRETORIUS HENRY KISSINGERIS PAGERBĖ KINIJOS VICEPILNININKĄ

NEW YORKAS. — Valstybės sekretorius Kissingeris Velykų dieną suruošė pietus New Yorke, kur buvo pagerbtas Kinijos vicepremjeras Teng Hsiao-ping. Pasikalbėjimai su juo ir kitais Kinijos Jungtinių Tautų sesijoje nariais buvę labai draugiški. Teng yra aukščiausio rango Kinijos pareigūnas bet kada vizitavęs Ameriką.

Viceministeris Teng Kinijoje turėjo įdomią karjerą. Anksti, vos 16 metų, tapęs komunistu Paryžiuje, kartu su premjeru Chou En Lajum, jis vėliau tapo komunistų armijos politiniu komisaru. 1956 metais Teng buvo paskirtas komunistų partijos generaliniu sekretorium ir partijos vykdomojo šėšių asmenų komiteto nariu. Tais pačiais metais jis kartu su partijos pirmininku Mao nuvyko į Maskvą dalyvauti 20-tame sovietų partijos kongrese ir girdėjo, kaip Nikita Chruščiovas pasmerkė Stalino laikotarpį.

Vicepremjeras Teng buvo atsidūręs sunkumuose Kinijos kultūrinės revoliucijos metu. Per penkeris metus jo nebuvo viešumoje. Jis viešai buvo kaltinamas kapitalistiniais įpročiais: geru maistu, kurtų lošimo, ypą bridžo pamėgimu. Jam buvo priklamas ideologinis nepastovumas. Prisiminta, kaip jis svarstant partijos viršūnės žemės ūkio nacionalizavimo klausimus, pasakęs, kad jam vis tiek ar žemė bus privačių ūkininkų rankose ar valstybės. „Nesvarbu, ar katinas juodas, ar — baltas, svarbu, kad jis pagautų peles“, pasakęs Teng.

Mao Tse Tungas buvęs nepatenkintas, kad Teng, kaip partijos sekretorius, per mažai su pirmininku tariasi. Mao pasakęs, kad Teng, nors gerokai kurčias, per paskutinius septyneris metus posėdžiavose stengiasi sėdėti kuo toliausiai nuo Mao — partijos pirmininko. „Susidėjus visiems kaltinimams, Teng iš vyriausios partijos valdžios išstumtas, tačiau prieš penkis mėnesius jis vėl buvo pakviestas į politbiūrą. Prieš metus jis pasirodė viename Pekino bankete ir nuo to laiko jis vėl laikomas vienu svarbiausių Kinijos komunistų veikėjų.

Išvykstantį į New Yorką, Tengą Pekino aerodrome išlydėjo aukšti partijos ir valdžios pareigūnai, vien politbiūro narių buvę 12.

Sekretorius H. Kissingeris su Tengų plačiai apžvelgė Amerikos-Kinijos santykius ir apsvaustė ju ateitį. Teng laikomas neatsilaidžiu Sovietų Sąjungos priešu. Savo kalboje jis griežtai pasmerkė Maskvą, kaip mažesnių pasaulio valstybių priešininkę ir išnaudotoją.

Amerikoje trūksta cento monetų

WASHINGTONAS. — Amerikos iždas ir metalinių pinigų liejykla susirūpinusi amerikietiško cento likimu. Vario svaras praėjusią savaitę kainavo po 1.20 dol. Bijoma, kad cento vertė greit bus mažesnė už vertę metalo, iš kurio centas nukaltas.

Buvo planuojama centus gaminti iš aliumino, tačiau tam pasipriešino įvairių automatinių mašinų, parduojančių už centus įvairias prekes, gamintojai. Dabar pinigų kalykla eksperimentuoja su nauju lydinio: 70%

IŠ VISO PASAULIO

SAN FRANCISCO. — Du jauni balti vyrai buvo persauti iš pravažiuojančio automobilio. Kitas baltasis kitoje gatvėje buvo šautas, bet — nepataikytas. Policija galvoja, kad tai „zebrų žmogžudžių“ darbas. Jer šešis mėn. be jokių motyvų buvo nužudyta 11 žmonių. Policija ieško dviejų negrų.

BELFASTAS. — Šiaurės Airijoje Velykų dieną įvyko daug katalikų demonstracijų ir mitingų, kuriuose kalbas pasakė slapstosių arių armijos vadai, po kalbų dingę minioje. Visi kalbėtojai pabrėžė, kad S. Airijoje bus ramu, kai neliks nė vieno britų kareivio.

MAGEE. — Pietinėje Missisipi staigus lietus sukėlė potvynius, kuriuose žuvo septyni asmenys ir tūkstančiai neteko namų. Ohio valstijoje siautė audros padariusios didelių nuostolių.

KIRKUK. — Irako kariuomenė puolė kurdų valdomas žemes netoli Kirkuko miesto, tačiau kurdų daliniai atmušė visus puolimus ir padarė Irako kareiviams nuostolių. Kurdai apsupo vieną Irako įgulą Arbil provincijoje, kur kariuomenei maista ir amunicijai pristato helikopteriai.

PHNOM PENHAS. — Komunistai Kambodijoje sekmadienį apšaudė Phnom Penh miestą, kur astūniui asmenys žuvo ir 87 buvo sužeisti. Vienose Naujų Metų iškilmėse komunistai į minią metė šešias granatas, kurios užmušė du asmenis ir 35 sužeidė.

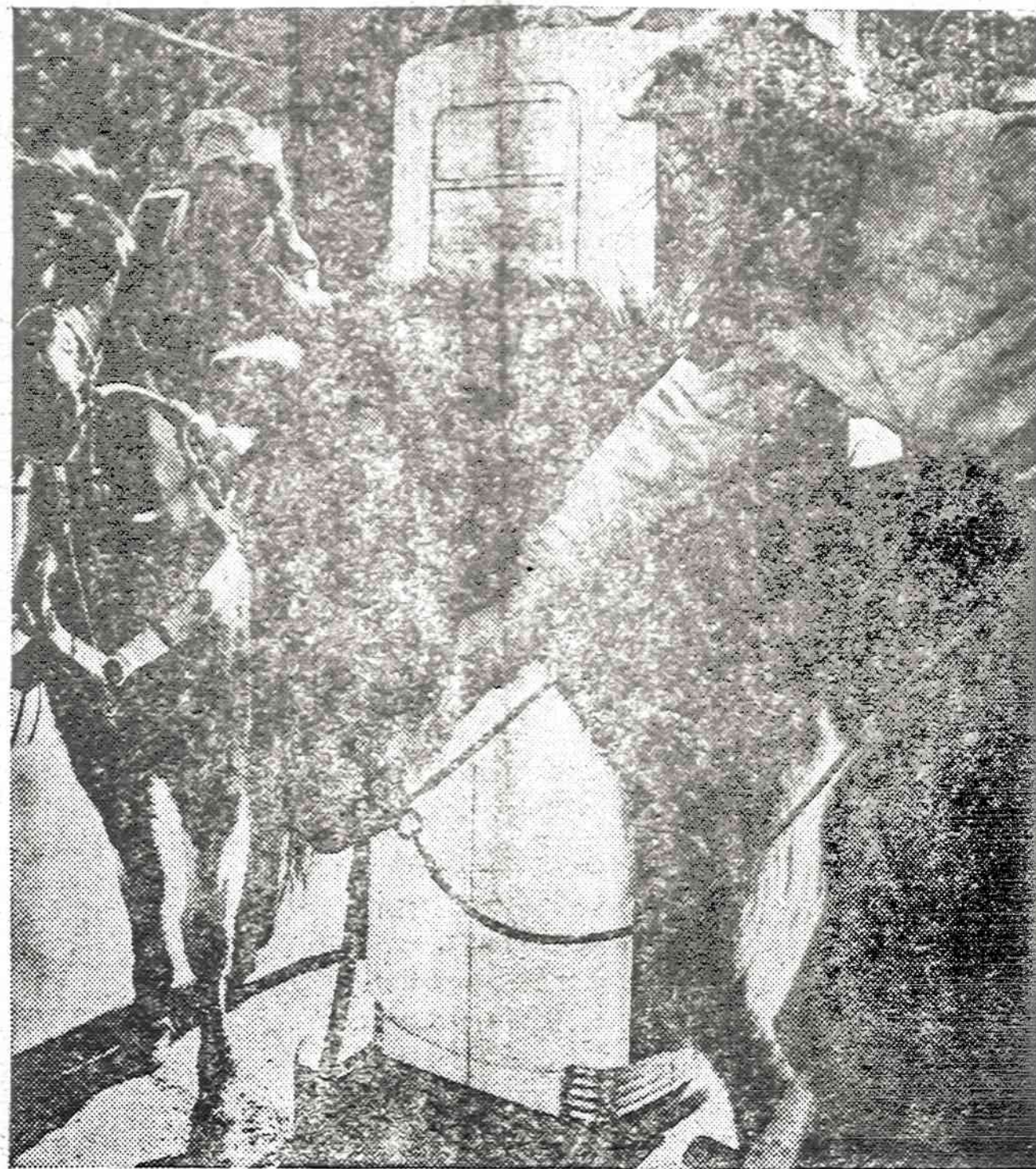
MANILA. — Filipinų kareiviai ir policininkai ieško banditų, kurie Subic įlankoje nušovė tris Amerikos jūrų laivyno kareivus.

WASHINGTONAS. — Du Washington Post reporteriai parašė knygą „A Heartbeat Away“, kur aprašo, kaip prezidentas Nixonas spaudė buvusį viceprezidentą Agnew, kad tas pats pasitrauktų iš pareigų, neįlaukdamas, kol kongresas jį pašalins. Nixono sprendimą perdavęs gen. Haig. Prezidentas bijojo, kad kongresui pašalinus Agnew, tas pats kongresas lengviau galėtų apsispręsti ir jį patį pašalinti.

HAEDWAR. — Krikščionims švenčiant Velykas, hindų tikėjimo žmonės šventė Kumbha Mela festivalį. Apie 4 milijonai indų maudėsi Gango upėje.

vario ir 30% cinko. Dabartinis centas yra nukaltas iš 95% vario ir 5% cinko.

Išdo pareigūnai įtaria, kad centus jau dabar kažkas renka ir slepia. Kasdien pinigų kalykla pagamina 35 milijonus centų, tačiau daug kur jų pritrūksta. Los Angeles bankai centus savo klientams normuoja. Šiais metais planuojama nukalti 8.5 bilijonų centų.

Energijos krizė mažai reikšia Bradford, Pa., gyventojams Suzie Everly ir Karen Newton. Joms gazolino nereikia, tik — avių.

SACHAROVAS REIKALAUJA LAISVĖS KREMLIAUS PAVERGTOMS TAUTOMS

MASKVA. — Rašytojas Solženicinas pernai rugsėjo 5 d. parašė atvirą laišką sovietų valdžios žmonėms. Tais laiškas nemažai prisidėjo prie rašytojo ištremimo iš Sovietų Sąjungos. Velykų proga panašų laišką paskelbė ir žinomas sovietų mokslininkas Andrei Sacharovas. Laiške jis kūr pasisakė ir dėl Solženicino iškeltų kai kurių minčių. Sacharovas apeliuoja į sovietų vadus, ragindamas juos atsisakyti marksizmo, atsisakyti karinio dominavimo Rytų Europoje ir atsisakyti pavergtų tautų, kurios nenori gyventi sovietų valstybėje.

Sacharovas rašo, kad Rusija turėtų sugrįžti į demokratinę sistemą ir duoti žmonėms laisvę judėti, išvažiuoti ar atvažiuoti. Tik su kitomis valstybėmis bendradarbiaudama pasauliniu mastu, Rusija galėtų išvystyti bendruomenę, kuri pateisintų žmogaus egzistavimą šioje žemėje, rašo fizikas Sacharovas.

Sacharovas nesutinka su Solženicinu, kuris rašė, kad rusai nepasiruošę demokratijai. Jam nepatinka Solženicino peršamas rusiškas nacionalizmas, patriotizmas ir užsidarymas nuo pasaulio, izoliavimas didelės Rusijos plėtiminėse žemėse. Izoliacija nuo pasaulio prekybos ar tarptautinio bendradarbiavimo būtų klaidingas, ir net pavojingas kelias, rašo Sacharovas. Solženicino entuziazmas naujų plėtimų išvystymui Sacharovui primena oficialią valdžios propagandą.

Sacharovas kritikuoja ir Solženicino baimę, kad idejos iš vakarų pakenks rusų dvasiai ir kultūrai. Solženicinas kritikavo marksizmą, kuris esąs „tamsus nerusiškas uraganas, atkiles pas mus iš Vakarų“. Sacharovas sutinka, kad marksizmas Rusijai nereikalingas, tačiau, apskritai, jis priešingas kitų idėjų išsivystymui.

Prancūzai ieško vieno kandidato

PARYŽIUS. — Prancūzijoje bandoma sumažinti kandidatų į prezidentus skaičių. Keturi dabartinės vyriausybės nariai ir 39 parlamento nariai reikalauja, kad centro ir dešiniųjų partijų vadovybės išstatytų tik vieną kandidatą, kuris galėtų nugalėti rinkimuose socialistų ir komunistų išstatytą kandidatą Mitterrandą.

Sakoma, kad ši grupė, degolninkų vidaus reikalų ministerio Jacques Chirac iniciatyva, siekia atšaukti Chaban-Delmas kandidatūrą ir nori išstatyti dabartinį premjerą Pierre Messmer.

Teks pakelti plieno kainas

WASHINGTONAS. — Praėjusią savaitę plieno darbininkų susitarė su bendrovėmis dėl naujos darbo sutarties. Per ateinančius trejus metus darbininkų algos bus palaipsniui pakeltos 67.2 centus į valandą. Vidurkis darbininko algos pasieks 6.55 dol. per val.

Plieno bendrovių atstovai pareiškė, kad darbo jėgos pabrangimas privers bendroves pakelti plieno kainas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

● Nigerio respublikoje kariuomenė nuvertė vyriausybę ir paėmė valdžią.

● Vakar Jungtinės Tautos kalbėjo dr. Kissingeris, pareiškęs, kad nei didžiosios valstybės negali diktuoti kitoms, nei silpnos šalys negali vienašališkai diktuoti savo sąlygas. Amerika padės organizuoti maisto ir trąšų pristatymą neturtingoms valstybėms, tačiau pasaulis turi bendradarbiauti, pasakė sekretorius.

● Saugumo Taryba vakar turėjo svarstyti Libano skundą prieš Izraelį. Libanas paskelbė, kad izraelitų kareiviai sunaikino 31 namą, nužudė du civilius ir 13 — pagrobė.

● Egipto užsienio reikalų ministras Fahmy tarėsi New Yorke su sovietų Gromyka. Šeštadienį Fahmy posėdžiavo su Kissingeriu Washingtono.

● Vakar tarp Izraelio ir Sirijos vyko artilerijos ir tankų susišaudymas.

● Aukščiausias Teismas vakar nusprendė, kad Kambodijos bombardavimas buvo legalus. Byla buvo išskėles vienas kongreso narys su keliais aviacijos kareivais.

● Mississippi dėl potvynių sukeltų pavojaus buvo išsąta Tautinė Gvardija.

● Sen. Edward Brooke pareiškė televizijoje, kad prezidentui Nixonui pasitraukus iš pareigų, jam reikėtų duoti imunitetą nuo baudmių, nes pats pasitraukimas jam būtų didelė bausmė.

● Buvusi garsi filmų artistė ir dainininkė Betty Hutton, 53 m. perėjo į katalikų tikėjimą ir dirba vienos Portsmouth, R. I., parapijos klebonijoje kaip šeimininkė ir virėja.

JAPONŲ RYŠIAI SU KOMUNISTINE KINJA PYKINA TAIVANO VALDŽIĄ

TAIPEJUS. — Tautinės Kinijos ir Japonijos santykiai pablogėjo ir Taivano (Tautinės Kinijos) vyriausybė įsakė savo karinei aviacijai pasiruošus budėti, kad Japonijos civiliniai lėktuvai nepažeistų Taivano teritorinės erdvės. Visi japonų lėktuvai bus pasitinkami kinų aviacijos ir bus verčiami nusileisti Taivane arba bus išvaromi iš Taivano erdvės, o jei jie neklausys, bus apšaudomi, pareiškė Taivano karinis štabas.

Golano fronte — smarkios kovos

TEL AVIVAS. — Golano fronte per Velykas įvyko mūšiai Hermono kalno šlaituose. Sirija pripažino netekusi 15 kareivių ir turėjusi 10 sužeistų. Sirijos pranešimai kalba apie 4 numuštus Izraelio lėktuvus, tačiau Izraelis tai paneigia, pripažindamas, kad per visą mėnesį susišaudymuose žuvo 6 Izraelio kareiviai ir 40 buvo sužeisti.

Izraelio vyriausybė kariuomenės štabo viršininku paskyrė 44 metų generolą Mordechai Gur, kuris užims gen. David Elazaro vietą. Viršininkas pasitraukė iš pareigų balandžio 2 d., kai vyriausybės komisija apkaltino jį dėl paskutinio karo pralaimėjimų.

Izraelio prezidentas Ephraim Katzir pasakė darbo partijai per 10 dienų pristatyti naujos vyriausybės planą, arba jis turės kviesti naują vyriausybę sudaryti opozicijos partijai — Likudą.

Maskvoje buvo paskelbta, kad Sovietų Sąjunga toliau teiks Sirijai ekonominę ir karinę paramą. Maskvoje lankosi Sirijos prezidentas Assadas.

Egipte Amerikos admiralas Brian McCauley pasakė, kad Suez kanale esančios minos yra vienos Izraelio. Minų išrinkimas užtruks metus laiko.

Libijos premjeras Jaloudas pareiškė Libano laikraščiu, kad Libija sustabdė naftos siuntas Egiptui, nepritarama jo priimtoms karo paliaubų sąlygoms.

Saudi Arabija paskelbė, kad su Amerika pasirašyta sutartis. Amerika pristatys Saudi modernių ginklų už 335 mil. dol. Amerikiečiai išmokys arabus, kaip tuos ginklus naudoti.

Fordas pakeistų vyriausybės narius

PALM SPRINGS. — Viceprezidentas Fordas pripažino, kad jis praėjusią savaitę bandė tarpininkauti tarp Baltųjų Rūmų ir Atstovų Rūmų, kad pastarieji neskelbtų prezidentui „subpeonos“ Fordas bandęs ieškoti kompromiso, kad Baltieji Rūmai pristatytų kai kurių pasikalbėjimų juosteles, o kongreso komitetas dar ilgiau jų palauktų.

Viceprezidentas Fordas, klausinijamas, ką jis darytų, jei jam reikėtų užimti prezidento vietą, pareiškė New Republic žurnalui, kuriuos asmenis jis paliktų vyriausybėje ir kuriuos — pakeistų. Jo pareiškimus kritikavo spaudos sekretorius Ziegleris, sakdamas, kad Fordui netinka kalbėti apie savo kabinetą, kol dar veikia Nixono kabinetas. Ziegleris pabrėžė, kad Nixonas bus vyriausybėje iki 1977 metų.

Taivano vyriausybė paskelbė, kad „viskas rodo, kad Japonijos vyriausybė pasirengusi imtis Tautinei Kinijai, jos garbei ir jos interesams priešingų veiksmų“.

Japonijos civilinės aviacijos biuro direktorius Hisayoshi Terai atvyko į Pekiną, kaip japonų spauda tvirtina, pasirašyti naujos sutarties, kuri įsteigs Tokijo-Pekino oro susisiekimo liniją. Pekino vyriausybė, kaip pagrindinės sąlygos, reikalauja, kad Japonijos lėktuvai neskraidytų į Taivaną.

Jei Taivano vyriausybė tikrai neleistų japonų lėktuvams skristi savo teritorinėje erdvėje, lėktuvams tektų padaryti didelį vingį ir jie, skrisdami iš Hong Kongo į Tokijo, sugaištų 40 minučių ilgiau. Tarptautinė Civilinės Aviacijos taryba pripažįsta Taivanui teritorinę erdvę, kuri apima visą Formozos sąsiaurį, pietuose siekia Filipinus ir į šiaurę eina 300 mylių nuo Taivano salos.

Gerėjant santykiams tarp Tokijo ir Pekino, jie blogėja tarp Tokijo ir Taipejaus, nes abi kinų vyriausybės laiko save legalia Kinijos vyriausybe. Taivano valdžia nusistatiusi prieš japonų prekybą su Pekinu, nes ta prekyba tik stiprinanti komunistų režimą, kurio Kinijos gyventojai nekenčia.

Daugiau nusikaltimų negu skelbiama

WASHINGTONAS. — Teisingumo departamentas paskelbė savo studijos rezultatus apie nusikaltimus Amerikos miestuose. Raporte sakoma, kad policijų skelbiama nusikaltimų statistika sudaro tik dalį nusikaltimų, kurie įvyksta. Čikagoje skelbiama tik trečdalis nusikaltimų, New Yorke — pusė, Detroito dar mažiau.

Departamento tarnautojai, pasikalbėję su tūkstančiais nukentėjusių žmonių, skelbia, kad daug kas neprispaš apie nusikaltimus, manydami, kad niekas iš to neišeis, policija nesugaus nusikaltėlių. Kiti bijo pranešti, kad nusikaltėliai neatkeršytų. Neprispašama apie pusę išprievartavimų. Nukentėjusios nenori eiti į teismus, atidengti padarytą žalą.

Didžiausias skirtumas tarp policijos skelbiamų nusikaltimų skaičių ir faktiškų nusikaltimų yra Philadelphiaje, kur įvyksta penkis kart daugiau nusikaltimų, negu policija skelbia.

ADDIS ABABA. — Etiopijos imperatorius Haile Salassie pasiskyrė savo 20 metų vaikaitį, princą Zera Jakob Etiopijos sostą įpėdiniu, nes imperatoriaus sūnus, sostą įpėdinis princas Asfa Wossen nepasitaisė po gauto širdies smūgio ir yra suparalyžuotas. Pietinėje Etiopijoje valstiečiai degina dvarus ir reikalauja žemės reformos. Policija nušovė 15 žmonių.

ZALINGA LITERATūros KRITIKA

ANTANAS KUČYS

(Tęsiuys)

Taip nuvertinti grožinę literatūrą už tai, kad jos tematika paimta iš mūsų visuomenės bei tautos gyvenimo, — iš tų įvykių bei epizodų, iš tų rūpesčių bei siekių, kurių pėdsakai nepaslepia matosi kiekviename lietuviško gyvenimo sektoriuje, kurie didžiai mūsų tautos žmonių daliai yra matoma, jaučiama ar prisiminimuose išnešota realybė, — taip griežtai reikalauti išjungti lietuvišką meną iš gyvenimo, anapilto nėra profesinis požiūris į literatūros kritiką, apie kurią svaioja "Aidų" ir "Draugo" vienminčiai bendradarbiai.

Dar norėčiau stabtelėti atskirai prie "Draugo" aname kultūrinio priedo vedamajame pareikštų teigimų, kuriuos esu pacitavęs ir šio rašinio pradžioje.

"Tokia proza ir kritika nesužavės skaitytojų Lietuvoje, kaip ji besidangstyti tautišku mo ir patriotizmo plakatais". Šių žodžių negalima suprasti. Argi "Draugo" kultūrinio priedo bendradarbis iki šiol dar nežino, kad išeivių rašytojų raštai rusų pavergton Lietu von neleidžiami ir jų ten, be vieno kito oficialaus pareigū no, niekas negauna skaityti? Tai kas ten galėtų jais žavėti ar nesizavėti, jei jų iš viso

nemato ir neskaito? O jei mūsų dailiosios prozos ir poezijos veikalai būtų ten be cenzūros įleisti, tai esu tikras, kad "Draugo" bendradarbis nustebtų: tos knygos būtų tuč tuojau iš grobštytos ir be jokio papiginto išpardavimo. Ir žavėtusi ten skaitytojai jomis, tiek metų maitinti propagandiniu melu! Ir nesibodėtų jie ten nei tuose veikaluose randamu tautišku mu, nei patriotizmu.

"Draugo" kultūrinio priedo bendradarbis prisiminė, kad kažkoks kritikas (jo pavardė nežino) kažkada 18 šimtme ty je pasakė, jog "patriotizmas yra paskutinė grafomano užu o vėja". Mūsų lietuvių literatūros kritikai tie žodžiai labai pati ko.

Ne, netiesa: patriotizmas nėra toks pigus daiktas, kad tik grafomanai juo galėtų naudo tis. Patriotizmas yra dorybė, kuri atspindi kiekvienos ša lies literatūroje. Patriotizmas davė įkvėpimo daugeliui tarp tautinio mato rašytojų ir poe ty. Jų čia nereikia skaičiuoti ir vardinoti — tai kiekvienas ir be didelio literatūrinio išprusimo žino. Jei, pagaliau, patriotiz mas yra grafomanų užuovėja, ir tai paskutinė, pati pigiausia, tai išmeskime iš mūsų literatūros Maironį, Ruoną, Brazdžio nį ir kitus, kuriuos laikome

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkašo medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garsų ste buklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svaioja. juokauja ir verkia poetai, pajėgiami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė - Vaičiūnienė, ZVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio for mato, 126 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Beltrusaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butky Jozė, EILERŠČIAI IR RĄSTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDĖJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLŪDĖ - LIŪDĖ. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKŠNĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJU ROŽIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 išvengtąs lietuviškas senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANTYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilės", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDUOJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Savarvas, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Savarvas, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrini ai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami išsityti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerna asmeniška pažino, skaitė jo straipsnius knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasikaitymams nu pirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijūs kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių žviesuolių gyvenimu ir jų kietą. Ideologinė veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Ado maitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ ADMINISTRACIJOJE"

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

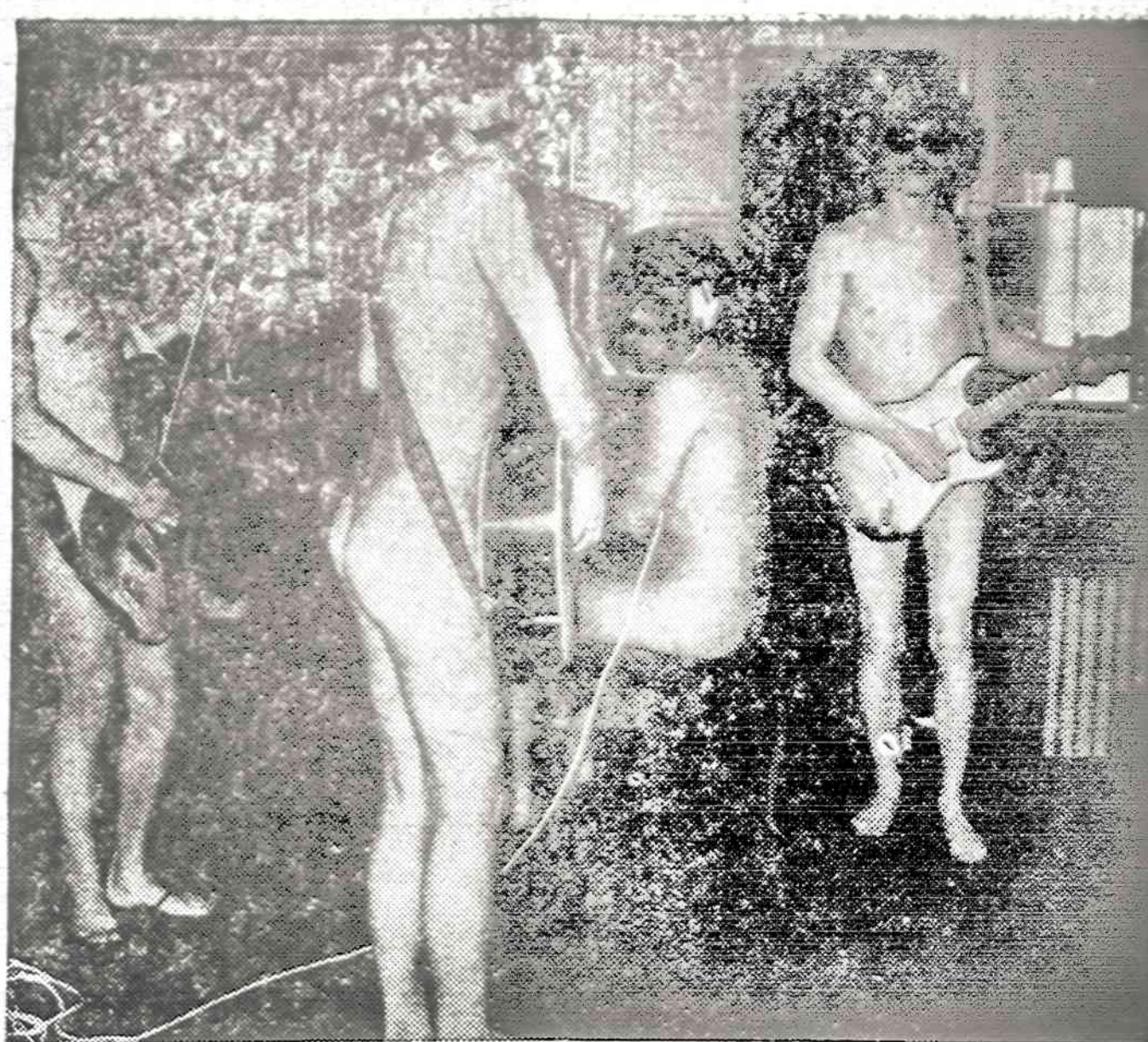
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or derį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Paprastai, ilgai netrunka, kol Amerikos jaunimo išdaigos persikelia į Europą. Čia matomas britų jaunimo orkestras, "Willie Flasher and the Raincoats".

lietuvių literatūros klasikais. Nukalbėjo, iš tikro, "Draugo" priedas, kuris skirtas kultūrai...

Arba vėl dėl to lietuviško jaunimo. "Draugo" kritikas sielojasi, kad "tokio lygio raš liava labai efektingai atgrasys nuo bet kokių lietuviško rašto".

Tas lietuviško jaunimo ark liukas — ir kas anot jo-nejoja! Ir tie, kurie VLIKą griau na; ir tie, kurie su ALTA ko voja; ir tie, kurie, siekdami vienos partijos užviešpatavimo, prieš partijas nuolat niurzgia; ir tie, kurie reikalauja visų paklusnumo "demokratiškai" išrinktiems L. B. organams. O dabar, štai, atėjo eilė ir dalia lajai prozai — ji esanti dėl visuo menės opinių spaudimo tiek nupuolusi, kad efektingai at grasanti jaunimą nuo lietuviš kų knygų.

Jei tai būtų tiesa, tai prasi žengimas lietuvių bei iš tikro la bai rimtas. Tik įsivaizduokit, dailidės ir batsiuviai, išibrovę į Parnasą, atstumia mūsų jau nimėlį nuo lietuviško grožinio rašto! Bet taip blogai dar nėra. Norėčiau net manyti, kad įvyksta priešingai, negu "Drau go" kultūrinis bendradarbis ra šo. Jeigu intumėt klausinėti jaunuolius, kurie skaito mūsų grožinę literatūrą, tai nusteb tumėt išgirdę, kad jie beveik nieko nežino apie tuos rašyto jų, kurie vengia lietuviškos tematikos (kartu, žinoma, ir vi suomenėje egzistuojančių iš ti kinimų bei tiesų) savo veika luose. Universalinėmis temo mis juk yra bestselerių, para šytų žymiausių autorių; tokių knygų visur pilna, ir jų kalba čia gimusiems lengvesnė, ta l kam jie skaitys lietuviškai apie džanus ar zuzes ir jaus lyg ne vykusį pamėgdžiojimą, lyg sa vo gimtosios kalbos pažėmini mą. Tie jaunuoliai, kurie do misi lietuviška kultūra, visa da mieliau skaito tokį grožinės literatūros veikalą, kuriame matosi lietuviškas gyvenimas, mūsų kovos ir siekimai, kur atsisleidžia mūsų tautos pra ties epizodai.

Šia progą prisimenu vieną būdingą balsą iš jaunimo tar po. Tai buvo 1972 m. Spaudos

ATSIŪSTA PAMINĖTI

SKAUTŲ AIDAS. — Oficialus Lietuvių Skautų Sąjungos or ganas. Įsteigtas 1923 m. kovo 15 d. Šiauliuose, Lietuvoje. Lei džia LSS Tarybos Pirmija. Vyr. redaktorė v. s. A. Namikienė, red. pavaduotoja s. S. Jelionie nė, redakcijos narės ps. R. Fabi jonienė ir v. s. O. Saulaitienė ir trys vyrai v. s. B. Klorė, v. s. A. Saulaitis ir v. s. B. Zylis. Vir šelis papuostas keturiais gra žiais kopyltulpiais (nuotrauko mis) Lituanicos tunto meistru darbai Kaziuko mugei. Skautų gyvenimo ir gamtos vaizdoliais skoningai pamargintuose 24 pus lapuose apšalai įdomios skaity mui medžiagos, k. a. Jonės Klik naitės, Nerijos tunto, įžanginis "Lietuviškosios išeivijos išliki mas jaunimo tarpe"; poetės vyr. skaut. mirusios praeito vasario 28 d. Čikagoje Juozės Augustai tytės-Vaičiūnienės ir vyr. skaut. Sofijos Čiurlionienės, mirusios 1958 m. ir palaidotos Kaune, pa gerbimas-paminėjimas; Skyre lyje "Gamtos draugystėje" Lie tuvos paukštelio sniegos ap rašymas (be parašo); toliau v. s. C. Senkevičiaus šventosios pri siminimas; Sesės Liepos "Kuo tu vardu, Miško Broli? Širdingas prisiminimas žutbūtinėje kovoje su Lietuvos pavergejais žuvusių lietuvių partizanų; Apie Austr alijos liet. skautų stovyklas (net du straipsniai) ir apšalai skau tiškų margumynų.

Norisi, kad ir ne skautai gau tų šį Skautų Aidą paskaityti (Gaunamas pas administratorių ps. A. Orenta, 6840 S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629.

Pavyzdžiui perspausdinamas rašinėlis apie "Aušrą"

"Tuntų vardai ir mes"

Vokietijoje, Vasario 16-os gim nazijoje, yra "Aušros" tuntas. Australijoje, Sydney taip pat veikia "Aušros" tuntas. Lietuvių kalbos žodynas aiški

mas jaunimo tarpe"; poetės vyr. skaut. mirusios praeito vasario 28 d. Čikagoje Juozės Augustai tytės-Vaičiūnienės ir vyr. skaut. Sofijos Čiurlionienės, mirusios 1958 m. ir palaidotos Kaune, pa gerbimas-paminėjimas; Skyre lyje "Gamtos draugystėje" Lie tuvos paukštelio sniegos ap rašymas (be parašo); toliau v. s. C. Senkevičiaus šventosios pri siminimas; Sesės Liepos "Kuo tu vardu, Miško Broli? Širdingas prisiminimas žutbūtinėje kovoje su Lietuvos pavergejais žuvusių lietuvių partizanų; Apie Austr alijos liet. skautų stovyklas (net du straipsniai) ir apšalai skau tiškų margumynų.

Norisi, kad ir ne skautai gau tų šį Skautų Aidą paskaityti (Gaunamas pas administratorių ps. A. Orenta, 6840 S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629.

Pavyzdžiui perspausdinamas rašinėlis apie "Aušrą"

"Tuntų vardai ir mes"

Vokietijoje, Vasario 16-os gim nazijoje, yra "Aušros" tuntas. Australijoje, Sydney taip pat veikia "Aušros" tuntas. Lietuvių kalbos žodynas aiški

na, kad "Aušra" reiškia dienos pradžia — prašvitimą. Ūkinin kas keliai beaustant, nes jo lau kia darbai. Bet aušros jis nebi jo, nes jo darbai žada gerą der lių. Per naktį miegoję, gyvu liai ir paukščiai pradeda judėti — jiems aušra reiškia pabudimą gyvenimui. Kadangi aušra yra surišta su saulės patekėjimu, ji taip pat daug kam primena šilumą ir džiaugsmą, užtat daugelio yra labai laukiama.

Pirmutinis lietuviškas laik raštis, ėjęs 1883-1886 m. Ra gainėje ir Tilžėje, buvo pavadin tas "Aušra". Norėdami Lietuvą paversti Rusijos dalimi, rusai bu vo griežtai uždraudę lietuviams rašyti ir skaityti lietuvių kal ba. Laikraščio tikslas ir buvo pažadinti lietuvius iš miego, su pažindinti juos su garsia Lietuvos praeitimi, stiprinti lietuvių kalbą. Iš viso buvo išleista 40 numerių, sujungtų į 29 sąsiuvinius. Re daktoriais buvo J. Basanavičius, J. Miškas, J. Šliūpas ir M. Jan kus. Nors laikraštis teėjo tik

tris metus, jis buvo labai svar bus, nes padarė pradžią kitiems laikraščiams ir išaugino žmonė se supratimą apie vienybės rei kalingumą. Taip pat jis įrodė priešams, kad kraštas bunda.

"Aušros" vardu vadinosi ir daug draugijų: 1881 Rygoje lie tuvių dainų draugija,

1901 Čikagoje šalpos draugi ja, įsisteigusi padėti studijuo jančiam lietuviškam jaunimui.

1905 Vilniuje knygoms leisti draudija,

1907 Londone Lietuvių drau gija,

1911 Lietuvių draugija Char bine, Mandžiūrijoje,

1912 Lietuvių jaunimo orga nizacija.

Susipažinę su "Aušros" var du, nebūkime tautos tinginiai ir miegaliai, bet žadinkime vieni kitus iš nutautėjimo miego.

♦ Iš adatos vežimą priskaldė.

♦ Aukšta mergelė, o po no sim burbulas. (Sulinsys ir svirtis)

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pastikėjimą. Mes norė tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts com pounded daily — paid quarterly.

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4478

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kėlas. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkštos \$2.50. Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

51 METŲ SUKAKTIES PROGA DUODAMOS DOVANOS

Jei jūs įnešite \$250 į savo taupy mo sąskaitą, gausite vyrišką arba moterišką lietsargį pasirinktinai spal vos, automatiškai išsiskleidžiantį. Pasinaudokite ta proga kol dar ne išsišibagė numatytas išdalinti kiekis.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

PER ANNUM:	PER ANNUM:
7 1/2 %	\$5,000.00 OR MORE
6 3/4 %	\$5,000.00 OR MORE
6 1/2 %	\$2,500.00 OR MORE

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kimas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.00 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$24.00	tris mėnesiams \$13.00
pusei metų \$13.00	vienam mėnesiui \$7.50
Kitose JAV vietose:	
metams \$22.00	tris mėnesiams \$12.00
pusei metų \$12.00	vienam mėnesiui \$6.50

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

DEL VEIKSNIŲ SAMPRATOS IR JŲ RĖMIMO

P. STRAVINSKAS

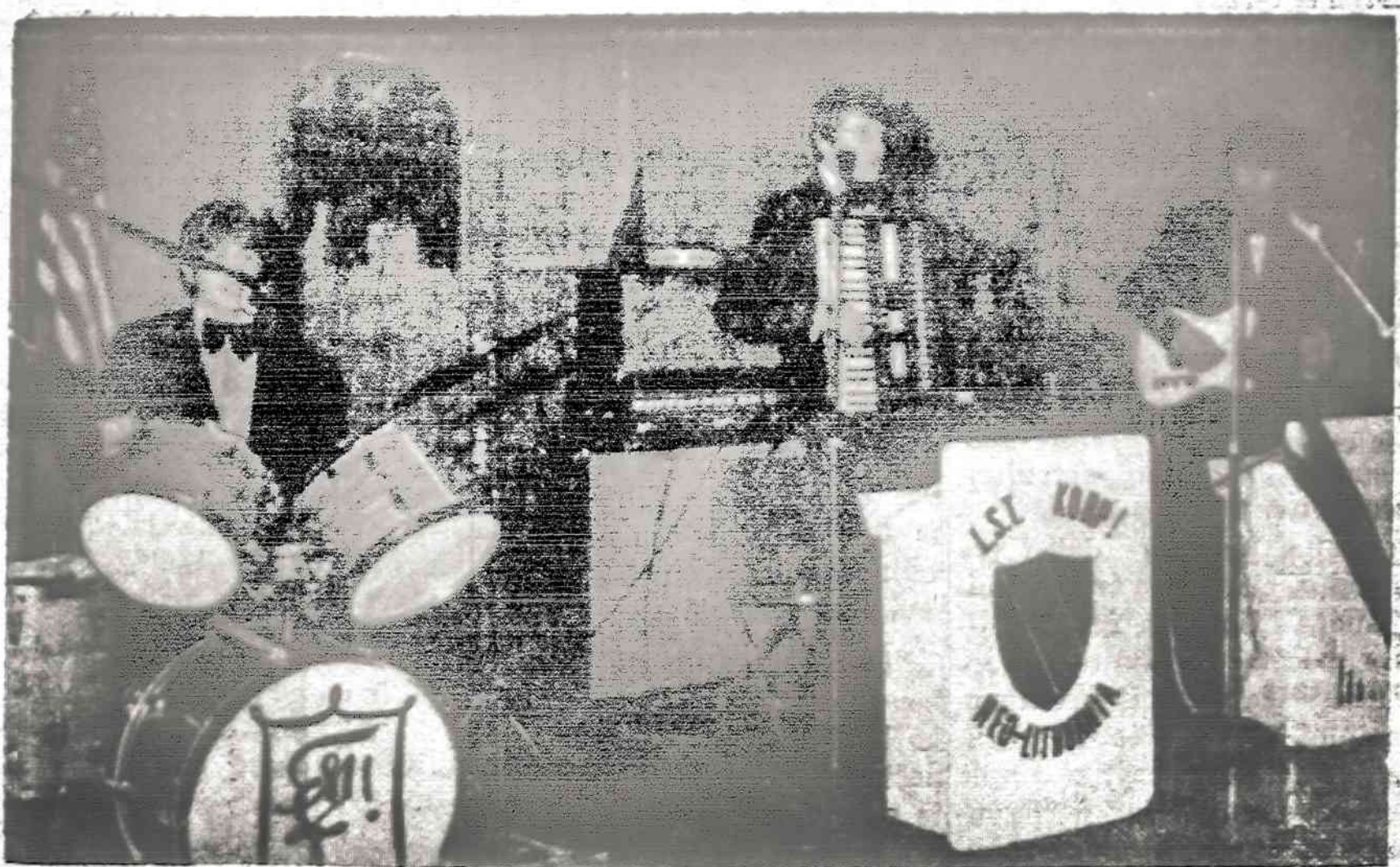
I. — *Dėl paties vardo*
Lietuvos laisvinimo veiksniais vadiname: VLIKą, LDT, LB ir ALTą.
Pats jų vardas „veiksny“ „veiksni“ turėtų nusakyti tai, kas jiems visiems būdinga, išryškinti jų bendro darbo bruožus, sukelti mums jų bendrą savybių funkcijų asociaciją. Bet to daugis žodyje „veiksny“, „veiksni“ neranda.
Žodis „veiksny“, mūsų kasdieninėje kalboje, taip pat žodžio „veiksni“ prasmė reikiama skatinant, kad jiems visiems būdinga, išryškinti jų bendro darbo bruožus, sukelti mums jų bendrą savybių funkcijų asociaciją. Bet to daugis žodyje „veiksny“, „veiksni“ neranda.
Žodis „veiksny“, mūsų kasdieninėje kalboje, taip pat žodžio „veiksni“ prasmė reikiama skatinant, kad jiems visiems būdinga, išryškinti jų bendro darbo bruožus, sukelti mums jų bendrą savybių funkcijų asociaciją. Bet to daugis žodyje „veiksny“, „veiksni“ neranda.

Kiekviena proga sovietų valdžios oficialūs pareigūnai per pasitarimus reikalauja sustabdyti Sovietų Sąjungon ir rusų pavergtų tautų kalbomis siunčiamas žinias. Oficialiai sovietų pareigūnai tvirtina, kad tos žinios esti neteisingos ir kad jos bereikalingai erzinačios vietos gyventojus. Sovietų pareigūnai tvirtina, kad jiems bus sunku vesti bet kokius pasitarimus atomo ginklams kontroliuoti, jeigu Amerikos prezidentas ir Valstybės Departamentas nesustabdytų siunčiamų žinių. Stalinas pradėjo reikalauti sustabdyti siunčiamas žinias tuoju po karo, o Brežnevo užsienio ministras Gromyka dar ir šiandien kartoją tuos pačius reikalavimus. JAV siūlė aptarti tikslų informacijų pasikeitimo programą. JAV siūlė leisti žmonėms susitikti ir leisti žmonėms pasikeisti nuomonėmis apie gyvenimą Sovietų Sąjungoje ir laisvame pasaulyje. Šitokią pasiūlymą Gromyko skaito įsikišimu į sovietų „vidaus reikalus“.

Kremliaus atstovai, sen. Fulbright ir vienas kitas kongreso atstovas nori, kad būtų apstabdytas žinių siuntimas. Sovietų Sąjungos diplomatai kiekviena proga reikalauja to paties, bet ta pati Sovietų Sąjunga kiekvieną dieną siunčia įvairiausių propagandą ir užsienius. Žurnalistas Weatherall apskaičiavo, kad kiekvieną savaitę sovietų radijo stotys pasiunčia sovietinės propagandos 1,350 valandų. Nei senatorius Fulbright, nei kiti Sovietų Sąjungos valdovų nepažįstantieji amerikiečiai sovietų valdžios siunčiamos propagandos nebegirdi. Rusiškai jie nesupranta, tai negali susigaudyti, ką Kremliaus propagandistai pasakoja.

Sovietų valdžia keliais atvejais buvo pasižadėjusi Amerikon propagandos nesiųsti, Amerikos komunistų partijos nefinansuoti ir į Amerikos vidaus reikalus nesiųsti. Pažadas lieka pažadu, bet tikrovė yra visai kitokia. Rusai radijo žinias tebesiunčia Amerikon. Pasaulio įvykius jie savotiškai aiškina, kiekvieną smulkmeną raudonai nuspalvindami. Sovietų atstovai reikalauja milijonių paskolų ne tik jėgoms pirkti, dirbtuvėms statyti, bet tuo pačiu metu jie grąžina Amerikos demokratijai ir dabartinę ūkio sistemą. Jie giriasi, kad jų sistema geresnė.

Nieko sovietų valdžia taip nebijo, kaip teisybės. Ji slepia teisybę nuo Sovietų Sąjungos gyventojų apie gyvenimą laisvajame pasaulyje, ji taip pat slepia nuo jų svarbesnius įvykius pačioje Sovietų Sąjungoje. Tikslų žinių siuntimas labai daug padėjo demokratinei minties šalininkams. Didžiųjų partijų tarpusavio kova ir kongreso kova prieš prezidentą Niksoną šiuo atveju yra naudinga Kremlui, nes atima tikslas informacijos demokratinės minties šalininkams pačioje Rusijoje.

Algio Modesto vadovaujamas Neo-Lithuanian orkestras groja Beverly Country Club salėje, kur naujieniečiai šiuo metu baltadienio 21 dieną minės dienraščio 60 metų sukaktį.

Partinė kova naudinga Kremlui

Partinė kova vykstanti tarp dviejų didžiųjų politinių partijų, tarp kongreso ir prezidento dažnai esti naudinga Kremlui. Prezidentas Niksonas ir valstybės Departamentas prašė kongresą paskirti reikalingas pinigų sumas, kad Laisvės radijas galėtų duoti pačias svarbiausias žinias nuo laisvojo pasaulio geležine uždanga atskirtiems žmonėms. Kongresas gerokai apkarpė prašytas sumas, todėl teko atsisakyti nuo kelių siunčiamų programų.

Didžiausiu laimėtoju išėjo senatorius William Fullbright. Jis įtikinėjo Valstybės Departamento parigūnus, jog būtina reikla sustabdyti Sovietų Sąjungos gyventojams siunčiamas žinias. Jis tariamai gynęs sekretorių Kisingerį, kuris vedas derybas su Kremliaus atstovais. Jis negalys su jais tartis ir tuo pačiu metu siųsti jiems nepalankią propagandą, samprotavo sen. Fullbright. Jis pareiškė įsitikinimą, kad daug lengviau būtų galima susitarti, jeigu nebūtų siunčiama, kaip jis pavadino, erzianti propaganda.

Apkarpūs Laisvės radijo biudžetą, šiuos reikalus tvarkantieji pareigūnai turėjo ieškoti priemonių buvusią veiklą įtraukti į Laisvosios Europos radijo sistemą. Dalis Laisvės radijo programos teko apkarpyti, o kita dalis pavyko įtraukti į Laisvos Europos radiją. Daugelis abejojo, ar gerokai sumažinta programa pasiekdavo klausytojus, kuriems ji buvo taikoma. Be to, buvo žinoma, kad sovietų valdžia kenkdavo net ir tokioms žinioms. Gana dažnai sovietų valdžios trukdytojai pakenkdavo siunčiamoms žinioms.

Atsakingi pareigūnai buvo apėjingi. Jie nežinojo, ar pertvarkytos žinios pasiekdavo klausytoją Sovietų Sąjungoje. Žurnalistas Ernest Weatherall dienraščiui Chicago's Daily News parašė ilgą straipsnį apie biudžeto apkarpymo pasekmes. Pasirodė, kad biudžetą apkarpė ne tik demokratinis Amerikos kongresas, bet tą patį padarė ir britai. Jis praneša, kad:

„Laisvės radijo pareigūnams apklausinėjus iš Sovietų Sąjungos išvažiavusius žydus, paaiškėjo, kad Laisvės radijas turi didoką klausytojų skaičių. Jų tarpe yra ir tokių, kurie užrekorduoja programas tose srityse, kuriose sovietų valdžios radijo trukdytojai nepajėgia sutrukdyti, o vėliau jas perrašo ir dalinasi su kitais. Apie Aleksandro Solženicyno knygą rusai pirmiausia patyrė, kai Laisvės radijas pradėjo knygą skaityti rusams. Solženicynas pats pasak-

daryti, veikti, kas iššaukia kokį tam tikro vyksmo rezultatą.

Pvz., mes sakome, kad tėvynės meilė yra didelis mūsų lietuviško darbo veiksnys. Tuo mes pasakome, kad tėvynės meilė mus skatina, impulsuoja dirbti savo tautinį, lietuvišką darbą.

Gal tada vaizduokimės, kad ir VLIKas, LDT, LB bei ALTas ne tik patys dirba Lietuvos laisvinimo darbą, bet ir mus visus skatina tą darbą dirbti; kad, vadinas, jie yra mūsų tos rūšies darbas skatinantieji veiksniai.

Jeigu šis aiškinimas netiktų, jei žodis „veiksny“, „veiksni“ pasirodytų reikiamai savokai nustatytą netinkamas, tai mūsų kalbininkams reikėtų pajieškoti geresnio jo pakaitalo.

II. — *Dėl veiksmų skaičiaus*

Kai kam gali kilti klausimas, kodėl tik tie keturi — tai VLIKas, LDT, LB ir ALTas laikomi Lietuvos laisvinimo veiksniais. Juk yra dar daugis dar kitų organizacijų ar įstaigų, besireiškiančių savo laisvinimo darbu. Kodėl joms nepripažįstamas tas garbingas laisvinimo veiksmų vardas? Kodėl tu veiksmų turime tik keturis, o ne penkis ar daugiau?

Gal dėl to, kad tie turimieji atstovauja svarbiems įgaliojams: VLIKas Lietuvos valstybinei tautai, kurią sudaro visi Lietuvos gyventojai, piliečiai (tik lietuviai, tiek ir nepalietuviai), LDT — įstatymų ribose atstovauja Lietuvos valstybei, LB — išvijo Lietuvos lietuviams, o ALTas — Amerikos (JAV) lietuviams (laisvinimo reikalais).

III. — *Ar visiems veiksmams priklauso lygi mūsų pagarba IR PARAMA?*

Turėtų tas priklausyti jiems visiems. Tik, deja, praktikoje to nėra. Vieni, žiūrėk, save laiko bendruomenininkais ir žiūri tik „savo“ Bendruomenės; kiti laiko save „vlikininkais“, tretieji „altininkais“...

O iš tikrųjų to neturėtų būti. Visi esame tie patys lietuviai, visi trokštame savo tautai, tėvynei Lietuvai laisvės ir siekiame jos. Todėl visi turėtume irgi lygiai vertinti visus Lietuvos laisvinimo veiksmus, kurie kiekvienas pagal savo prigimtį ir galimybes dirba Lietuvos laisvinimo darbą ir mus skatina tą darbą, ypač gi jų dirbamą darbą paremti.

Kad jų visų darbas reikalingas, tas, rodosi, aiškėjo ir iš pirmesnio mano rašinio apie veiksmų bendradarbiavimą.

IV. — *Kodėl gi praktikoje ne visi mūsų žmonės lygiai gerbia ir remia visus laisvinimo veiksmus?*

1) Dažniausia tas būna dėl to, kad ne visi mūsų žmonės supranta visų laisvinimo veiksmų esmę, jų ir jų darbo reikšmę laisvinimo darbe.

Pvz. dažnas negali suvokti VLIKo esmės, jo teisinio pagrindo, jo teisinės galios ir pan.

Zmonėms sunkiausia suvokiamas jo sudarymo vad. „partinis“ principas, ypač tiems, kurie nesuvokia demokratinės valstybės teisių pagrindų, jos sistemos. O ko žmogus nepažįsta, to ir negerbia, nevertina, tam nieko ir nepadaeda, to neremia.

2) Mūsų VLIKui labai kenkia jo veikėjų keliamos abejo-

klas.

IŠEIVIO DALIA

Rašo JUOZAS KAPACINSKAS

41

Dar keli žodžiai apie amerikines vestuves apskritai. Vestuvės — didelis įvykis žmogui gyvenime. Tat ir suprantamas noras kuo puošniau, išspindingiau ir gražiau paminėti tokią svarbią žmogaus gyvenime dieną. Santuoka yra reikšmingiausias žmogaus gyvenimo įvykis, kai du laimingi žmonės sukuria naują visuomenės dalelę.

Kaip įprasta, vestuvės dažniausiai vyksta šeštadieniais. Amerikoje iš tiesų vestuvėmis yra kuo pasigėrėti: iškilmingai atrodo jaunavedžiai ir palydovai važiuojant į bažnyčią ir po to salėje — vestuvinėje puotoje. Vestuvinių mašinų aplipdytos įvairiaspalviais kaspinais bei plakatais. Bet labiausiai kreipia žmonių dėmesį triukšmingas vestuvinių automobilių važinėjimas. Gatvėmis važiuodamas vestuvinių mašinų triūbija visais turimais signalais. Be to, dar prisikabina tuščių konservų dėžučių, kurios vėlasi grindinių ir kelia triukšmą, kad atkreiptų praeivių dėmesį. Įmantresnio pasigarsinimo, rodos, ir nesugalvosi.

TEVO MIRTIS IR LAIDOJIMO KOPLYČIOS

Atvykus į šį kraštą, be kitų reikalų, teko susidurti ir su mirusiųjų laidojimo tvarka. Lietuvoje laidojimo kopolyčių nebūvo, tai ši tvarka pasirodė kiek neįprasta. Amerikoje laidojimo apeigos gerokai skiriasi nuo Lietuvos turėtųjų. Šiame krašte nėra nemokamo laidojimo, kaip Europos kraštuose. Amerikoje už palaidojimą privalo mokėti artimieji arba apdraudęs bend-

rovės. Jei velionis buvo apsidraudęs, tai pirmiausia iš to draudimo įstaigos priklausanti pinigų atskaitoma laidotuvių įstaigai, o likusius pinigus išmoka giminiams.

Pagal šio krašto tvarką mirusiųjų laidojimas yra pavestas privačioms įstaigoms arba asmenims, kurie įsirengę tam reikalingi kopolyčiai. Jos vadinasi Funeral Home — laidojimų namais, o jų savininkai — laidojimų direktoriai, seniau — graboriai. Palaikams pasisavoti įrengtos erdvios, kilimais išklotos salės. Pelnai paruoštas ir karstan paguldytas numirėlio talpinamas kopolyčioje. Tuomet jau galima nustatytomis valandomis jį lankyti. Apie darbus atliekamus laidojimo namuose, galutinį mirusio paruošimą iki įdėjimo karstano sunku ką nors pasakyti, nes tie darbai atliekami uždarose patalpose, kur ne tik pašaliniai, bet ir mirusiojo šeimos nariai neįleidžiami.

Bendrai paėmus, laidojimų namai rūpinasi numirėliais nuo mirusio parsigabenimo ir savo kopolyčią — patalpą iki perdavimo kapų administracijai. Laidojimo įstaigų vadovai yra diplomuoti. Jie yra išlaikę savo amato egzaminus ir turi laikyti sanitarijos bei kitų valdžios nustatytų taisyklių. Nors laidojimo direktorių verslas nėra malonus, bet uždarbis puikus.

Aišku, laidojimas turi duoti graboriams pelną. Kitaip negalėtų išlikti puošnių kopolyčių. Ne vienas iš Europos atvykęs nustebe paklaus, — nejaugi laidojimas Amerikoje nėra pelnas? Europiečiai gali atrodyti keista, kad žmogaus mirtis gali būti pasipelnymo šaltinis. Bet taip yra.

Laidotuvių direktoriai ieško mirusių, skelbiai laikraščiuose, radijo programose, reklamuoja savo kopolyčias, siūlo savo mandagų patarnavimą. Kai kas

iš anksto susitaria. Ir už tai gražių pinigėlių ir kišenę įplaukia.

Laidojimo namuose mirusiojo kūną ir veidą taip padaro, kad jis atrodo bemiegas. Mirusiojo veidas išdailintas, paspalvintas įgauna rožinę spalvą lyg miegančio žmogaus. Pažvelgus į mirusį, atrodo, kad jis nepasiruošęs skirtis iš gyvųjų tarpo. Neretai jis atrodo patraukliau ir už atėjusius atsisveikinti. Tenka nugarsti nusistebėjimus, kad velionis gyvas būdamas niekad taip sveikai ir gražiai neatrodė. Mirties uždėtos kaukės čia nerasi.

Tai daroma ne mirusiojo naudai, o pasiliekančiųjų suraminimui. Amerikiečiai laikosi dėsno: kas mirė, tai jau mirė — neatgaivinsi, o kas pasiliko, tas privalo gyventi — nereikia jų nuotaikos gadinti. Šermenyse ir laidojimo Amerikoje baigia išnykti juoda gedulo spalva, kuri kitur tarnauja liūdesiui sukelti.

Zmonių į laidojimo kopolyčias susirenka gana daug, bet neįpraktikuojamas joks prie mirusiojo giedojimas, kurį girdėdavome Lietuvoje. Vieną ar kelis kartus per budynių vakarus sukalbamas rožančius — tai beveik ir viskas. Laidojimo išvakarėse būna paskutinis atsisveikinimas. Pažįstami žmonės ar organizacijų atstovai taria atsisveikinimo žodžius.

Slogios nuotaikos budynių metu nėra. Ir kai vieni sėdi susikaupe, kiti tarpusavyje linksniau kalbasi. Galimas dalykas, kad linksmesnei nuotakai sudaryti padeda ir patrauklia veido išraiška, puošniame karste gulintis padailintas velionis. Grimas rodo šio amato meistrai. Žinoma, paliekančiam šį pasaulį dėl tokio dirbtinio išdailinimo nei šilta nei šalta. Bet atsisveikinimą tai giedrian muteikia.

Lydint kūną į bažnyčią, išsiriškioja keturi ar šeši ballomis pirštėmis grabnesiai. Pagarbai iš automo-

bilio perkelia karstą ant tam tikro lengvai operuojamo vežimuko ir veža iki bažnyčios grotų. Jeigu iš artimųjų nėra kam karstą nešti, tai keturis grabnešius parūpina graborius.

Vežant į bažnyčią ir kapines, pirmą vieną ar dvi mašinos veža gėlių puokštes, vainikus. Po gėlių specialus automobilis veža karstą. O po karsto važiuoja giminės, grabnešių mašina bei lydinčiųjų automobiliai. Jeigu artimieji neturi savo mašinos, gali gauti pas laidojimų direktorių, užmokant už kelionę į kapus ir atgal.

Mes tokia mašina pasinaudojom ir sumokėjome dvidešimt penkis dolerius. Vykstant į kapines, prie automobilių priešakinio lango pripilunami tam tikri ženklai arba vėliavėlės — tai žymenys su kuriais mašinos jungiasi į laidojimų palydą. Visi automobiliai uždega priešakinės šviesas. Važiuojam ir per raudonas trafiko šviesas, automobiliai vienas nuo kito neatsilikant.

Man su šia laidojimo įstaiga teko turėti reikalą, kai 1953 metais m. liepos 13 dieną mirė tėvas. Jis mirė eidamas septyniasdešimt šešus metus. Bedirbdamas krito ir ramiai užgeso. Gydytojui konstatavus mirtį, jo kūną policija nugabeno į netoliese esančią laidojimo įstaigą.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ „NAUJENAS“
JOS VISAD RAŠO
TEISYBE

TELEF.: PR 5-3229

DR. ANNA BALIŪNAS

AKU, AUSA, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —

8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Prima liguosius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJĄ
Telef. 695-0532
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2404 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais, 9-12 val.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUČEL - KRAUČELIŪNAITĖ

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
2750 WEST 71st ST.
Telef.: 776-3717
Neatsiliepiu — skambinti 846-3900
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį, 9-12 val. vak.
šeštadienį, 9-12 val. vak.
patalpų susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBSON 8-6195

Prima liguosius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefon. HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefon. GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-12. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROSPECT 6-5084

SUO NEAPSIRIKO

Man tarnaujant šiaulių kriminalinėje Policijoje Lietuvoje, Kaune buvo leidžiamas mėnesinis policijos žurnalas "Policija". Viename to žurnalo numerio buvo patalpintas straipsnis pavadinamas "Šuo neapsiriko". Jame buvo parašyta, kaip su pagalba dresiruoto vilkų veislės šuns buvo išaiškinta viena vagystė, apie kurią noriu papasakoti!

Vokietijoje, Berlyno priemiestyje gyveno vienas pilietis, iš kurio buvo, jam nesant namuose nežinomas piktadarys pavogė pinigų, kurioje buvo apie 300 markių. Apie įvykusių vagystę nukentėjusį pranešė policijai, tačiau kas tai padarė — nieko nežinojo ir nieko neįtarė.

Į įvykio vietą atvyko du Kriminalinės Policijos valdininkai ir su savimi atsivedė vilkų

veislės dresiruotą šunį. Apžiūrėję namą, buvo nustatyta, kad piktadarys į butą įlindo kariuomenės teismo nubaustas neuzdarytą langą ir papildęs vagystę tuo pačiu keliu pasišalino. Apžiūrėję namą iš turėjo savo specifinį kvapą, kurį lauko pusės, prie lango, ant žemės buvo rastų palikti piktadario pėdsakai, kuriais policijos šuo nusekė iki netoli esančių kareivinių, kuriose gyveno apie 150 kareivių. Buvo aišku, kad šia vagystę papildė kuris nors iš kareivių.

Kriminalinės policijos valdininkai apie tai pranešė to kareivių dalinio viršininkui ir jo paprašė, kad išrikiuotų kareivius į vieną eilę, sakdami kad policijos šuo suras kaltininką. Nors karininkas netikėjo, kad šuo galėtų surasti kaltininką, bet jų prašymą išpildė.

Išrikiavus kareivius, šuns vadovas prisiūta ant lenciūgėlio šunį vedė pro išrikiuotus kareivius, kuriuos jis apuostinėjo. Staiga, prie vieno kareivio jis sustojo ir pradėjo loti, tuo lyg norėdamas pasakyti, kad tas kareivis yra šios vagystės kaltininkas.

Tačiau karininkas tam nenorėjo tikėti ir pasakė, kad šuo galėjo apsiriki. Tada šuns vadovas paprašė karininką, kad kareivius sumaišytų ir vėl išrikiuotų į vieną eilę, o pats šunį nuvedė tolyn, kad jis nematytų, kas yra daroma. Išrikiavus kareivius, šuns vadovas dar kartą pravedė šunį pro išrikiuotus kareivius, kuriuos jis apuostinėjo.

Prieš paties kareivio — ant kurio jis pirmą kartą sustojo pradėjo loti, jis dar kartą sustojo pradėjo loti. Matyt, kad jis iš kvapo jį dar kartą atpažino.

Padarius kareivinėse to kareivio daiktuose kratą buvo su-

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Žemaičių Kultūros Klubo eilinis narių susirinkimas įvyks trečiadienį, balandžio 17 dieną 7:00 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Nariai kviečiami atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti, taipgi laikas užsimokėti nario duokles. Po susirinkimo bus vaišės.
Rožė Didžgalvienė, rašt.

— Utenos Apskritis Klubas mėnesinis narių susirinkimas įvyks antradienį, balandžio 16 d. 7:00 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Yra daug visokių reikalų aptarti. Nariai prašomi atsilankyti. Po susirinkimo bus vaišės.
Klubo Valdyba

— Marquette Parko Lietuvių Namų savininkų organizacijos valdyba kviečia visus narius ir norinčius tapti nariais atvykti į specialų susirinkimą, balandžio 19 dieną 7:30 val. vak. parapijos svetainėje, 6820 S. West-naw Ave. Į susirinkimą yra pakviesta iš policijos "Headquarter" kriminalogijos skyriaus pareigūnai, kurie suteiks visuomenei naudingų patarimų prieš kriminalistus ir nuo jų apsaugą. Po susirinkimo bus vaišės.
Juozas Skeivys, pirm.

Rasta su pinigais, kuri buvo niginė su pinigais, kuri buvo gražinta nukentėjusiam. Karint namą, buvo nustatyta, relvis buvo suimtas ir vėliau kariuomenės teismo nubaustas. Buvo aišku kad šuo neapsiriko, nes kiekvienas žmogus turi savo specifinį kvapą, kurį lauko pusės, prie lango, ant žemės buvo rastų palikti piktadario pėdsakai, kuriais policijos šuo nusekė iki netoli esančių kareivinių, kuriose gyveno apie 150 kareivių. Buvo aišku, kad šia vagystę papildė kuris nors iš kareivių.

◆ Dvejos marios ant lanko kabo. (Viedrai su naščiais)

tas. (Retis)

◆ Lininė širdis, lajinė skraistė, sidabro galva. (Žvakė)

◆ Bitės lėmuo, lino gėluo, viršum mėnuo teka. (Žvakė)

◆ Keturių panelės po vienu skėčiu. (Stalo kojos)

◆ Visur duona su pluta.

A. A.

KASTANCIJAI MANKIENEI

mirus,

josios vyrui Vincui, jų dukrai Irenai, josios vyrui Benui ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Pranė ir Kazys Mačiukai

A. A.

KASTANCIJAI MANKIENEI

mirus,

jos vyrui Vincui, dukrai Irenai, žentui Ben, anūkams ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Euphrozine Mikužiūtė,

SLA Pildomosios Tarybos išdininkė

Mirus

A. A.

KASTANCIJAI MANKIENEI,

josios mylimą vyrą Vincą, dukrą Ireną, žentą, anūkus ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Christine Austin
Petronėlė Senulis
Juzė Gulbinienė
Elena Bučinskienė
Marija Zolpienė
Klemensas ir Elena Čizauskai

A. A.

KASTANCIJAI MANKIENEI

mirus,

josios vyrui Vincui, jos dukrai Irenai Narbutienei, jos šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Naujųjų Bendrovės Direkcija,
Redakcija ir Administracija

A. A.

KASTANCIJAI MANKUVIENEI

protingai visuomenės veikėjai, didelei patriotei, poezijos mėgėjai ir kelių laikraščių korespondentei mirus,

nuo širdies smūgio atsigavusiam josios vyrui Vincui, jų dukrai Irenai Narbutienei, josios šeimai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Regina ir Mykolas Simokaičiai

Jūra M. Kaunienė

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Mokyk mane gerumo, drausmės ir šeimimo". — Psalmis 119:66.

Nei vienas iš Viešpaties pasekėjų negali sakyti, kad jam jau nebereikia jokių pamokymų. Jei atsitinka, kad kartais kas iš brolių paklysta, mes turime sakyti sau: Jis mano brolis Kristuje. Atrodo, kad jis padarė ką nors negerai. O gal aš pats padariau klaidą. Jei jis žiūrėtų į tą dalyką mano požiūriu, be abejonės jis darytų kitaip. Todėl neteisiu jį, bet paliksiu Visagaliui, teisingam Tėsejui. Šventajame Rašte randame labai gerą ir naudingą patarimą: "Būkite galingi, kaip ir Jėzus Tėvas galingingas. Ne telskite, ir nebūsite teisiami; nesmerkite, ir nebūsite pasmerkti, atleiskite, ir jums bus atleista". — Luko 6:36, 37.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 8-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-3600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvų

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWCZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

VIrginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-1911

A. A.

ANNA TAMALIŪNAS

Gyv. 1447 S. 49 Ave., Cicero, Ill.

Mirė 1974 m. balandžio mėn. 14 dieną, sulaukusi senatvės. Gimusi Lietuvoje.

Amerikoje išgyveno 72 metus. Paliko nuiludę dukte Helen Skinner, jos vyras Bernard, gyv. Lake Zurich, Ill., sūnūs — Alex, jo žmona Mary ir Anthony, jo žmona Ethyl, mairi Beatrice Tamaliūnas, sesuo Mary Kazlauskas, gyv. Michigan, 10 anūku, 6 proanūkai, teta Josephine Kirkūnas su šeima, puseserės Beatrice Zakaras ir Anna Shay, dukterėčios — Mary Kilis ir Ann McGlassen bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Lietuvoje liko 2 seserys. Vėlonė buvo motina mirusių sūnų John ir Stanley. Priklausė Sv. Kazimiero Rėmėjams, Marijonų Bendradarbių ir Motinos Dievo Sopulingos Dr.

Antradienį, 4:00 val. popiet kūnas bus pašarvotas Vance koplyčioje, 1424 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Ketvirtadienį, balandžio 18 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Antano parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Nuiliudę lieka:

Duktė, sūnūs, sesuo, giminės.

Laidotuvių Direktorė Jean Vance. Tel. 652-5245.

